

METODOLOGIA DE L'ESTUDI DE LA INSERCIÓ LABORAL DELS TITULATS UNIVERSITARIS DE LA UIB

1. Introducció

L'objectiu principal d'aquesta operació estadística és analitzar l'accés dels titulats de la Universitat de les Illes Balears (UIB) al mercat laboral de la comunitat autònoma. Aquesta operació neix en resposta a una petició de col·laboració entre la UIB, l'Observatori de Treball de les Illes Balears i l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT).

Històricament molts dels estudis orientats a analitzar la inserció dels titulats universitaris s'han abordat a partir de la realització d'enquestes específiques. No obstant això, i gràcies a l'augment de les fonts d'origen administratiu amb informació de qualitat disponibles, en aquest cas s'ha optat per analitzar la inserció d'aquest col·lectiu a partir d'informació obtinguda de les altes dels treballadors en el sistema d'afiliacions a la Seguretat Social, MUFACE (Mutualitat General de Funcionaris Civils de l'Estat) i altres mutualitats de previsió social alternatives, així com del registre de demandants d'ocupació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB), entre d'altres.

Per a cada cohort de titulats es realitza una anàlisi i seguiment de la seva situació laboral al llarg de quatre anys: el mateix any d'obtenció del títol (any t), així com els tres anys següents (t+1, t+2 i t+3). Les dades es publiquen amb periodicitat anual.

2. Unitat estadística

La unitat estadística bàsica d'anàlisi són els titulats de la UIB.

3. Àmbits de l'enquesta

3.1. Àmbit poblacional

La població a analitzar són els titulats universitaris de la UIB corresponents a cada any acadèmic. Les titulacions emeses per la UIB que són contemplades en aquesta operació són les corresponents a grau, màster i doctorat.

3.2. Àmbit territorial

S'analitza la inserció laboral de la població objecte d'estudi en el mercat laboral de les Illes Balears.

3.3. Àmbit temporal

La informació acadèmica dels titulats sempre anirà referenciada al curs de finalització dels estudis (any t).

La informació sobre la situació laboral està sempre referenciada a 30 de setembre de cada any. A cada cohort de titulats se li realitza un seguiment de quatre anys: el mateix any d'obtenció del títol (any t), així com els tres anys següents (t+1, t+2 i t+3).

4. Definició de conceptes

Titulat: persona que ha obtingut un títol de grau, màster o doctorat de la UIB en finalitzar el curs de referència.

Titulat segons lloc de residència: aquesta variable determina si, per a cada any d'anàlisi, el titulat resideix o no a les Illes Balears. Es considerarà que un titulat és resident si::

- Està afiliat a la Seguretat social, per compte d'altri o per compte propi.
- Apareix en algun fitxer de Mútues professionals.
- Continua estudiant, matriculat en la UIB o en universitats a distància d'altres CCAA. Destacar que si està matriculat en una universitat presencial en una altra CCAA serà no resident.
- Està registrat com a demandant d'ocupació, tant aturat com millora d'ocupació.
- Està empadronat, i no està en cap de les 4 situacions anteriors (treballant, estudiant o demandant d'ocupació), a més de que no està matriculat en cap universitat presencial d'una altra CCAA.

Curs de finalització de la titulació: és el curs acadèmic en què l'estudiant finalitza els seus estudis i passa a ser titulat.

Tipus de docència: especifica si es tracta d'estudis de grau, màster o doctorat.

Grup d'edat i sexe: és el sexe i el grup d'edat del titulat, depurats amb la informació de la resta de registres administratius emprats. L'edat està sempre referida a l'edat assolida l'any de titulació.

Nota de l'expedient acadèmic: és la nota que consta a l'expedient acadèmic dels registres de titulats de la UIB.

Titulació: fa referència a la titulació universitària obtinguda (per exemple, grau en Dret).

Branca de coneixement: és l'agregació de titulacions en cinc categories (Arts i Humanitats; Ciències; Ciències Socials i Jurídiques; Ciències de la Salut, i Enginyeria i Arquitectura).

Taxa d'inserció laboral: és el quocient entre el nombre de titulats que es troba treballant a les Illes Balears i el nombre de titulats residents.

Titulat actiu: és aquell que es troba a 30 de setembre en situació d'afiliació laboral de qualsevol tipus, o bé està inscrit com a demandant d'ocupació.

Taxa d'activitat: és el quocient entre el nombre de titulats actius a les Illes Balears i el nombre de titulats residents.

Activitat econòmica de l'empresa: per a aquells titulats que estan afiliats a la Seguretat Social per compte aliena es publica informació de l'activitat de les empreses en les quals treballen aplicant la classificació nacional d'activitats econòmiques (CNAE09).

Regim d'afiliació: únicament per a aquells titulats que estan afiliats a la Seguretat Social es diferencia el règim d'afiliació (general per compte propi, per compte aliè).

Grup de cotització: únicament per a aquells titulats que estan afiliats a la Seguretat Social per compte aliè o d'alta en mútues professionals (a aquests últims se'ls assigna un grup de cotització equiparable a la professió a exercir) es disposa del grup de cotització o grup professional al qual pertany un treballador segons la seva activitat i tenint en compte el conveni col·lectiu que regeix l'empresa. S'ofereix informació dels grups de cotització següents:

- Enginyers, llicenciats i alta direcció
- Enginyers tècnics, perits i ajudants
- Caps administratius i de taller
- Ajudants no titulats
- Oficials administratius
- Subalterns
- Auxiliars administratius
- Oficials de primera i segona
- Oficials de tercera i especialistes
- Majors de 18 anys no qualificats

Tipus de contracte: únicament per a aquells titulats que estan afiliats a la Seguretat Social per compte aliè es diferencia la tipologia del contracte signat: temporal, indefinit o de formació.

Tipus de jornada: únicament per a aquells titulats que estan afiliats a la Seguretat Social per compte aliena, es diferencia la tipologia de la jornada laboral: a temps complet, a temps parcial o fix discontinu.

5. Tractament estadístic

Per a l'elaboració d'aquesta operació estadística s'obté la informació disponible, a nivell de titulat, provinent del conjunt següent de registres administratius:

- *Padró municipal d'habitants*: disponible amb periodicitat semestral
- *Mutualitat de Funcionaris Civils de l'Estat (MUFACE)*: disponible amb periodicitat trimestral
- *Afiliats a la Seguretat Social*: disponible amb periodicitat trimestral
- *Mutualitats de professionals col·legiats* que tenen l'opció de ser mutualistes en comptes d'autònoms. En efecte, tal com contempla la Seguretat Social:

«Queden exempts de l'obligació d'alta en el règim especial dels treballadors per compte propi o autònoms els col·legiats que optin o hagin optat per incorporar-se a la mutualitat de previsió social que pugui tenir establerta el col·legi professional corresponent, sempre que aquesta mutualitat sigui alguna de les constituïdes abans del 10 de novembre de 1995. Si l'interessat, tenint-hi dret, no opta per incorporar-se a la mutualitat corresponent, no pot exercir l'opció esmentada amb posterioritat.»

Les mútues que, per tant, poden tenir recollits professionals que no estiguin d'alta en la Seguretat Social i de les quals es disposa d'informació són:

- Els arquitectes tècnics
 - Els advocats
 - Els procuradors
 - Perits i enginyers tècnics industrials
- *Demandants d'ocupació del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB)*: disponible amb periodicitat mensual
 - *Demandants d'ocupació del Departament d'Orientació i Inserció Professional (DOIP)*: disponible amb periodicitat anual
 - *Matriculats de la UIB* en el següent curs acadèmic: periodicitat anual
 - *Matriculats en altres universitats d'Espanya (SIU)* en el següent curs acadèmic: disponible amb periodicitat anual

5.1. Conversió de titulacions a titulats

El primer pas consisteix en passar el fitxer de titulacions obtingudes, que és la unitat de registre inicial que ens aporta la UIB, a un fitxer amb les unitats d'anàlisi (titulats). És a dir,

convertir un fitxer de titulacions a un altre de titulats (persones), sense perdre la informació de tots els títols obtinguts per una persona en un mateix curs de finalització. Ja que la resta de registres administratius a utilitzar també són de persones, d'aquesta manera es facilita l'encreuament amb altres fitxers i la cerca d'informació en altres registres administratius.

En aquesta fase, un dels casos amb un tractament especial és el de les persones que han obtingut més d'un títol en el mateix curs (multitulats), transformant-los a un sol registre (un únic titulat), sense perdre la informació dels diferents títols obtinguts. En aquest cas, per a l'obtenció dels resultats, s'assigna al titulat com a títol de referència el títol amb el tipus de docència més elevat. A igualtat de docència s'assigna el títol que hagi començat abans; a igualtat de tipus de docència i antiguitat, s'assigna al títol que presenta major volum de titulats l'any en qüestió.

5.2. Validació i encreuament amb registres administratius

En aquesta fase s'intenta localitzar els titulats en els diferents registres administratius per a realitzar un seguiment al llarg de quatre anys des del curs de titulació. Quant a la data d'extracció dels registres a tractar, i atès que el fitxer de titulats està referenciat a data 30 de setembre (finalització del curs), per coherència s'empren les versions dels diferents fitxers administratius en aquesta data, a excepció del padró, per al qual s'emprarà la versió a data 1 de juliol.

Primer es realitza una depuració exhaustiva de les variables identificatives de cada titulat i, posteriorment, es realitzen els encreuaments amb els registres administratius abans esmentats. D'aquesta manera disposam, a nivell de titulat i durant els quatre anys de seguiment, d'informació sobre la residència i la situació laboral.

Conseqüentment amb l'anterior, es classifiquen els titulats de cada curs acadèmic de la forma següent:

- **Titulat localitzable/il·localitzable:** localitzable és tot titulat per al qual es disposa d'un DNI, NIE o número de passaport vàlid. Si no es té un identificador validat, o es disposa d'un número de passaport no localitzat en altres registres administratius (fonamentalment padró municipal), el titulat es considerarà il·localitzable. A tall d'exemple es mostra aquesta classificació per als cursos acadèmics següents:

Curs de finalització	Titulats	Titulats localitzables	Titulats il·localitzables
2012-13	2.940	2.933	7
2013-14	2.895	2.882	13
2014-15	2.659	2.650	9
2015-16	2.686	2.674	12
2016-17	2.578	2.563	15

- Titulat resident/no resident: resident és tot titulat localitzable i que, a més, ha estat trobat en algun dels fitxers d'encreuament, això és, els que estiguin empadronats o matriculats en la UIB o afiliats (TGSS o mútues) o en qualsevol fitxer del SOIB (demandants, contractes, cridades o pròrrogues) i que, en cas de no trobar-se en situació d'alta laboral, no es troba matriculat tampoc en cap universitat presencial de la resta d'Espanya. A tall d'exemple es mostra aquesta classificació per als cursos acadèmics següents:

Curs de finalització	Titulats localitzables	Residents any de finalització	Residents any de finalització + 1	Residents any de finalització + 2	Residents any de finalització + 3
2012-13	2.933	2.765	2.743	2.741	2.739
2013-14	2.882	2.694	2.701	2.712	2.697
2014-15	2.650	2.414	2.431	2.452	2.482
2015-16	2.674	2.422	2.422	2.498	
2016-17	2.563	2.322	2.392		

5.3. Càlcul de la taxa d'inserció laboral

La taxa d'inserció laboral queda circumscrita a aquells titulats que resideixen a les Illes Balears. Conseqüentment, tota persona titulada classificada com a no resident queda exclosa del numerador i del denominador d'aquesta taxa.

Així, la taxa d'inserció laboral (T_i) se calcula de la manera següent:

$$T_i = \frac{tit_{res} \cap alta_{lab}}{tit_{res}}$$

A on,

tit_{res} : són els titulats residents a les Illes Balears

$alta_{lab}$: són els que consten d'alta en la Seguretat Social, MUFACE o alguna de les mútues professionals considerades.

5.4. Càlcul de la taxa d'activitat laboral

La taxa d'activitat laboral queda circumscrita a aquells titulats que resideixen a les Illes Balears. Conseqüentment, tota persona titulada classificada com no resident queda exclosa del numerador i del denominador d'aquesta taxa.

Així, la taxa d'activitat laboral (T_a) es calcula de la següent manera:

$$T_a = \frac{tit_{res} \cap (dem_{empleo} \cup alta_{lab})}{tit_{res}}$$

On,

tit_{res} : són els titulats residents a les Illes Balears

$alta_{lab}$: són els que consten d'alta en la Seguretat Social, MUFACE o alguna de les mútues professionals considerades.

dem_{empleo} : són els que consten inscrits com a demandants d'ocupació, ja sigui en el SOIB o en el DOIP.

6. Publicació de resultats

Els resultats d'aquesta operació es publiquen anualment a la web de l'IBESTAT:

Societat » Educació i formació » Inserció laboral dels titulats universitaris de la UIB

Per a les peticions d'informació més específiques, l'IBESTAT estudiarà la viabilitat de les peticions d'exploració a mida sol·licitades pels usuaris i es compromet a facilitar-les al més aviat possible tenint en compte els mitjans disponibles.

7. Informació relacionada

- [*Primer estudio de inserción laboral de graduados de la UIB*](#), de la Fundació Universitat Empresa de les Illes Balears.
- [*Encuesta de Inserción laboral de titulados universitarios*](#), de l'INE.